

Народна Библиотека Брус
Бр. 226
27.12.2023 год.
Брус

**ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ БРУС
ЗА 2024. ГОДИНУ**

Брус, децембар 2023. године

На основу Закона о култури (Сл. Гласник РС бр. 72/09 од 3. 9. 2009. год.), Установа има обавезу да донесе Програм рада за наредну годину о остваривању програма и коришћењу средстава намењених за културу која се обезбеђују из буџета локалне заједнице.

Рад Установе регулисан је Законом о култури (Сл. Гласник РС бр. 72/09 од 3. 9. 2009. год.), Законом о јавним службама (Сл. Гласник РС, бр. 42/91), Законом о библиотечко – информационој делатности (Сл. Гласник РС бр .52/11 од 15. 7. 2011. год.), Законом о културним добрима (Сл. Гласник РС, бр. 7/94), Статутом Народне библиотеке Брус бр. 129/17 од 2. 6. 2017. год.

Програм рада Народне библиотеке Брус за 2024. годину доставља се Управном одбору, Надзорном одбору, Скупштини општине Брус и Матичној библиотеци - Народној библиотеци Крушевац.

Приликом израде Плана и програма рада Народне библиотеке Брус за 2024. годину, водило се рачуна о законом предвиђеним функцијама Библиотеке, њеној финансијској могућности и економском положају наше локалне заједнице, тј. оснивача наше Установе. Такође смо рачунали на помоћ Ресорног Министарства културе и информисања и Матичне библиотеке – Народне библиотеке Крушевац.

Основна делатност библиотеке обухвата:

- прикупљање, обраду, чување, приступ и заштиту библиотечке грађе,
- пружање услуга корисницима,
- помоћ корисницима при избору и коришћењу библиотечко – информационе грађе,
- вођење документације и статистике о библиотечко – информационој грађи и корисницима,
- културно – образовне програме,
- вођење завичајне збирке,
- дигитализацију библиотечко - информационе грађе и извора.

Народна библиотека Брус као јавна Установа од интереса за локалну самоуправу, и шире, мора најпре да испуни своју законом прописану функцију, да као Установа културе чији је задатак да свим грађанима обезбеди библиотечко - информационе услуге путем приступа различитим изворима информација, омогући и њихово коришћење, у циљу задовољавања културних, информационих, научних, образовних и рекреативних потреба корисника, а сами извори информација у јавној библиотеци морају подједнако бити доступни свим грађанима без обзира на расу, националност, старосно доба, пол, веру, језик, инвалидност, економски и радни статус и образовни ниво.

План рада Народне библиотеке Брус за 2024. годину у функцији је реализације циљева од општег интереса у библиотечко - информационој делатности која подразумева да ће Библиотека следећи усвојене смернице својим корисницима обезбеђивати приступ знању,

информацијама и идејама како би остварили своје индивидуалне и интелектуалне потребе и слободе.

У складу са законским одредбама а осврћући се на општи интерес библиотечко – информационе делатности наша Установа ће наставити са обогаћивањем, бирањем фонда, обрадом, вредновањем, очувањем и давањем на коришћење библиотечко – информационе грађе и извора, што је њен примарни задатак. У циљу популарисања културно – образовних програма који су усредсређени на очување културног и националног идентитета предвиђени су бројни програми: промоције књига, књижевни сусрети, предавања, трибине, изложбе, саветовања и друго.

ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ БИБЛИОТЕКЕ

ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА КЊИГА И ЧАСОПИСА

Библиотеке су одговорне за набавку актуелне и квалитетне библиотечко – информационе грађе и извора. Према Правилнику о Националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности (Службени лист РС 39/13) најмањи број нових књига у односу на почетни фонд се одређује у односу на број становника општине. У случају Народне библиотеке Брус препоручени минимум за набавку монографских публикација износи 1600. Узимајући у обзир финансијске прилике у буџету оснивача, у 2024. години се планира набавка књига у износу од 150.000,00 динара. Овај број се у датим околностима може сматрати оптималним за даље несметано функционисање Библиотеке, али врло је извесно да ћемо имати потребе за већим износом за куповину књига током 2024. године. Планирана набавка требало би да буде остварена: средствима из општинског буџета, откупом Министарства културе и информисања и поклоном разних дародаваца као и локалним обавезним примерком.

При набавци серијских публикација као и претходних година водиће се рачуна о обухваћености различитих старосних група и широког спектра интересовања читалаца. У 2024. години планира се набавка око 20 наслова периодичних публикација и то кроз куповину, поклоне и локални обавезни примерак.

У виду поклона добијамо следеће часописе: „Светосавско звонце“ – Православни дечји часопис, „ Православље“, „Вести“, „Mons Aureus“, „ Савремена библиотека“, Шуме“, „Српски пчелар“, и др.

ОБРАДА И КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ, COBISS.SR програм

Све набављене публикације биће технички и стручно обрађене и распоређене у фондове којима припадају. Наставиће се са радом у COBISS.SR платформи, а записи преузимати на једној радној станици из узајамне базе података. Укупно се планира преузимање записа за

све монографске публикације које буду доспеле у Библиотеку. У плану је да се настави са коришћењем сегмента COBISS3/ Позајмица, разлог више је и то што су радници прошли кроз све неопходне обуке за овај сегмент како у 2019. години, тако и у наредним годинама током редовног усавршавања запослених.

Током 2024. године планира се упис око 800-900 читалаца, око 15.000 посета (услуга) Библиотеци и коришћење више од 40.000 наслова.

Према досадашњој пракси на одељењу стручне књиге наставиће се са менторским радом и пружањем помоћи читаоцима у изради матурских, семинарских и дипломских радова.

Као и до сада сви корисници Библиотеке имаће могућност бесплатног коришћења интернета, на 2 рачунара која су смештена на Дечијем одељењу Установе. На тај начин Библиотека привлачи школску и студентску омладину. Библиотека има Wi-Fi везу ка интернету која би сасвим сигурно у 2024. години требало да буде унпређена у смислу бржег протока.

Уласком у систем COBISS.SR наша Установа је постала чланица виртуелне библиотеке и јединственог библиотечко – информационог система Републике Србије, што умногоме олакшава рад и сарадњу између библиотека. Грађани и корисници имају могућност да остваре увид у фонд књига Народне библиотеке Брус, помоћу базе COBISS.SR, тако да могу преко интернета да претражују фонд књига. Путем својих мобилних телефона, а помоћу инсталирања иконице mCOBISS – виртуелна библиотека Србије на мобилним уређајима могу доћи до разних, корисних информација, како у више од 224 библиотеке у Србији, тако и у нашој библиотеци, било када и са било ког места, и то: претраживање грађе, претраживање/прегледање информација о библиотекама, приказ локације библиотеке на карти, пут до изабране библиотеке и друго. Уласком у сегмент COBISS.SR/Позајмица корисници могу још: да резервишу грађу, прегледају и отказују резервацију, имају преглед историје позајмица, преглед дугова и ограничења, и др.

ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА ЧИТАЛАЦА

Повећање броја корисника и услуга које пружамо је трајан библиотечки задатак. Квалитетна политика набавке библиотечке грађе (књига, сликовница, серијских публикација, некњижне грађе) и осавремењавање фонда књиге је приоритет у нашем раду. С' обзиром да је Брус претежно пољопривредно подручје планира се набавка савремене литературе из области пољопривреде. Осим ових претпоставки томе ће допринети и квалитетан програм едукативно – васпитног садржаја, јер од успеха наших промотивних делатности зависиће и повећање броја нових корисника.

КУЛТУРНО ПРОСВЕТНА ДЕЛАТНОСТ

Поред основне делатности Народна библиотека Брус ће у 2024. години организovati разноврсне културне програме у циљу промовисања својих фондова као и популаризације књиге и читања уопште. У оквиру тога планирају се промоције нових издања, како сопствених, тако и издања кроз различите облике сценских приказа, као и продајно – промотивне изложбе у просторијама Библиотеке и другим објектима.

У оквиру традиционалних активности током 2024. ћемо у уврстити и нове садржаје и активности стављајући посебан акценат на децу, рад са њима и приближавање књиге тој популацији, па ће Библиотека у складу са својим могућностима организovati обележавање:

Новогодишње и божићне радионице са децом вртићког и школског узраста,

Активност, нова, “СТУДИО ЛЕПОГ КАЗИВАЊА“ (током зимског распуста ћемо позвати децу да распут проведу код нас и два пута недељно у двочасовним терминима организovati читање и рецитовање за све узрасте)

Дан Светог Саве, нова, (27. јануар),

Међународни дан Матерњег језика (21. фебруар),

Дан националне књиге 28.02., нова, (посета матичној библиотеци у Крушевцу)

Светски дан жена (8. март- вече поезије),

Светски дан поезије (21. март),

Светски дан дечије књиге, нова, (2. април),

Дан планете Земље, нова, (22. април, еколошка радионица)

Светски дан књиге (23. април),

Светски дан писања писма, нова, (11. мај- радионица „Пишем писмо“),

Дан Ђирила и Методија (24. мај),

Светски дан животне средине, нова, (5. јун-еколошка радионица),

Међународни дан младих, нова, (12. август- дружење у Библиотеци са омладином)

Почетак школске године, нова, (1. септембар-изложба књига на Дечијем одељењу),

Дан писмености (8. септембар),

Међународни дан старих лица, нова, (1. октобар-посета старим лицима у Дому за старе),

Дечија недеља (прва недеља октобра током које ћемо реализовати ликовни конкурс за предшколце-први пут реализован у октобру 2023., ликовне радионице са корисницима Удружења МНРЛ „Пчелица“ Брус, и за ученике првог разреда организovati „Дан са писцем“, као и реализовати нову активност (први пут реализована у октобру 2023.) „У сусрет првацима“ током које ћемо све прваке на територији наше општине на сеоском терену посетити,

Међународни дан толеранције, нова, (16. новембар),

Светски дан детета, нова, (20. новембар),

Дан Народне библиотеке Брус (30. новембар),

Међународни дан особа са инвалидитетом (3. децембар),

Нобелова награда за књижевност, нова, (10. децембар-представљање Нобелових дела)

Дан библиотекара (14. децембар),

Узећемо учешће на Сајму књига у Београду (октобар месец), упис првака, предшколаца, организоваћемо и интензивније реализовати књижевне сусрете, промоције књига, ликовне и литерарне конкурсе, изложбе књига, учествовати у манифестацији „Дани Преображења”, „Ноћ књиге“, и за децу вртићког, школског и средњошколског узрасат у плану је интензивирање активности, уз органиуацију креативних , еколошких, ликовних радионица, музичко-сценских програма, поетских часова, реализацију нових активности попут „Библиотекари деци“ (први пут организована у новембру 2023.)

Намера нам је да као новину уведемо и одржавања часова географије, историје, музичког, биологије (тематских) током којих бисмо са наставницима и учитељима деци помогли да утврде и систематизују наставне јединице из својих предмета у нашим просторијама уз обавезно учешће библиотекара са већ припремљеним темама које се обрађују или систематизују у смислу презентација, предавања, доступности литературе и активног учешћа библиотекара у свему.

Жеља нам је да у наступајућем периоду, 2024. године, услове рада у Установи иновирамо, модернизујемо и осавременимо како бисмо књигу приближили сваком појединцу наше локалне заједнице, стављајући посебан акценат на децу и рад са њима.

Промоција и афирмација библиотеке и библиотечког фонда и културе читања, вршиће се кроз наступе у медијима, писане прилоге, давањем различитих информација корисницима и редовним ажурирањем facebook странице библиотеке (Народна библиотека Брус), сајта библиотеке и Дигиталне Народне библиотеке Брус. Поред тога Библиотека ће наставити са устаљеном акцијом награђивања највреднијих читаоца, где ће за Дан библиотеке прогласити најактивније читаоце, и доделити им књигу на поклон као и бесплатно чланство.

Бесплатно чланство смо одлуком Управног одбора, по први пут октобра месеца 2023., даривали и Пензионерима који при упису у библиотеку приложе пензионерску картицу, чиме им пружамо као најстаријој групи грађана и ту врсту повластице у Установи, те нам је жеља да ово уведемо у праксу и у будућим годинама.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ И САРАДЊА СА ДРУГИМ УСТАНОВАМА

У сврху афирмисања установе у локалној заједници и Републици Србији, информисања корисника и даљег унапређења стручне делатности и презентације локалне, стручне и научне баштине, Народна библиотека Брус у 2024. години планира штампање публикација, монографија и књига. Посебну пажњу посветићемо историјату Бруса и околине, где ћемо настојати да повећамо број наслова у завичајној збирци Народне библиотеке Брус, која до сада броји 236 наслова монографских публикација, кроз већи подстицај завичајних аутора. Према раније датом стручном упутству од стране Матичне библиотеке, прикупља се и ситан библиотечки, завичајни материјал: плакати, позивнице, разгледнице, проспекти и остало, које притом врло често своје место проналазе и на Дигиталној Народној библиотеци Брус.

У току 2024. године Библиотека ће имати кооперативне односе са другим Установама у циљу обезбеђивања све присутнијег места наше Установе у процесу преноса информација. У контексту континуираног образовања наша делатност ће се базирати на сарадњи са школама и предшколским установама као и сарадњи са Удружењем особа ометених у развоју. Тиме ћемо истицати сазнајну и мотивациону функцију књиге, а Библиотека ће наставити да буде место културних збивања за децу, такође и за одрасле.

У 2024. години планирамо да нашим корисницима сходно њиховим потребама пружамо услуге међубиблиотечке позајмице и на тај начин омогућимо да добију књиге које ми немамо у нашем фонду, а постоје у фондовима других библиотека у Србији, као што је Народна библиотека Србије, Универзитетска библиотека Светозар Марковић у Београду или друге општинске или матичне библиотеке у Србији.

КАДРОВСКА СТРУКТУРА И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ БИБЛИОТЕЧКИХ РАДНИКА

Укупан број запослених у Народној библиотеци Брус је 3, од чега 2 у сталном радном односу, а 1 на одређено време, до истека дужности вршиоца дужности директора. Од наведених радника, двоје је са средњом стручном спремом, а један са високом стручном спремом- седмим степеном (VII/1), док један стално запослени радник има положен стручни испит у обављању послова самосталног књижничара. Због великог обима посла који обављају самостални књижничари као уско стручни за ту делатност библиотеке, тренутно су ангажовани на основу Уговора о делу, два радник који раде и помажу при уносу књига у базу података, раде на анкетирању корисника библиотеке, праћењу фреквентности и анимирању у циљу омасовљавања читалачке публике, као модератори приликом програма које организује библиотека, а и на пословима дигитализације грађе.

За наредну, 2024. годину Установа ће имати потребе за запошљавањем минимум два стална радника на месту дипломираног библиотекара и радника који ће се бавити дигитализацијом библиотечком фонда.

Према Правилнику о националним стандардима за обављање библиотечко – информационе делатности и Правилнику о ближим условима за обављање библиотечко – информационе делатности јавних библиотека потребно је запослити минимум једног радника, који ће, како је горе већ наведено, обављати послове око дигитализације грађе.

Потребна је повремена правна помоћ, коју Народна библиотека Брус у структури запослених нема.

У циљу ефикаснијег и квалитетнијег задовољења све разноврснијих потреба корисника неопходан је стручни потенцијал запослених. Библиотекар ће у будућности бити библиотекар, информатичар, менаџер, личност која је овладала новим знањима и која рукује новим технологијама. Свесни те чињенице радницима морамо омогућити присуство стручним и акредитованим семинарима, посебно надоградњи COBISS система, а и за рад на Сајту Народне библиотеке Брус и Дигиталној библиотеци наше Установе.

На основу Правилника о сталном стручном усавршавању библиотечко – информационих стручњака потребно је годишње присуствовање акредитованим семинарима од 6 сати, што се мора обезбедити стручним радницима Библиотеке.

РЕВИЗИЈА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

По Правилнику о инвентарисању, обради, ревизији и отпису библиотечко – информационе грађе и извора, као и вођењу евиденције о библиотечко – информационој грађи и изворима потребно је, а у договору са матичном крушевачком библиотеком и њиховим препорукама, поново приступити процесу ревизије фонда.

У међувремену ћемо по основу овог Правилника отписати грађу коју одреди Комисија како бисмо се благовремено припремили за следећу ревизију фонда.

МАРКЕТИНГ

Представљање делатности наше Установе широј јавности, као Установе културе, са значајним уделом учешћа у културним дешавањима општине и околине, и ради популаризације саме књиге, наставиће се сарадња са медијима на подручју наше и суседних општина, као и редовно ажурирање профила на „Facebook“ друштвеној мрежи, путем које се читаоци и пратиоцима те друштвене мреже редовно обавештавају о актуелним, реализованим и предстојећим догађајима, важним датумима везаним за културу и

појединце који су у књижевности оставили велики траг. Такође је у плану и наставак рада на унаређењу и осавременавању веб странице Народне библиотеке Брус, www.bibliotekabrus.rs, где се обезбеђује већа видљивост установе на интернету. На нашој Дигиталној Народној библиотеци Брус, www.digitalna.bibliotekabrus.rs, морамо радити у континуитету, како бисмо у што већој мери приказали културну баштину нашег краја. Планирамо израду разних промо – материјала (граничника, проспеката, плаката, савремених чланских карти), како бисмо свуда и у свако доба били видљиви, а и како бисмо на најбољи могући начин представили оно што поседујемо и нудимо.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Правилником о ближим условима за дигитализацију библиотечко – информационе грађе и извора дефинисани су услови за процес дигитализације. Народна библиотека Брус је у обавези да настави процес дигитализације грађе коју поседује. Библиотека је на конкурс Министарства културе и информисања добила средства за почетак овог процеса, где смо инсталирали Дигиталну Народну библиотеку Брус и сајт библиотеке. Након неколико година стагнације у смислу дигитализовања књижног фонда бруске Библиотеке, тај процес смо током ове 2023. године, а још интензивније, ћемо у 2024. години наставити. За то морамо запослити лице које ће се бавити искључиво овим послом, где ће нам додатне обуке пружити колеге из Народне библиотеке Србије обукама и семинарима.

Грађани сада могу путем интернета да приступају што већем фонду књига и других електронских докумената, 24 часа, током целе године. Поред штампаних књига и новина грађанима морамо обезбедити приступ информацијама и електронским путем (путем интернета). Потребно је поред обезбеђених задовољавајућих услова обезбедити још: унапређење базе дигиталне библиотеке и сајта са свим неопходним компонентама, као и **ОБАВЕЗНУ ОБУКУ ЛИЦА КОЈЕ ЋЕ БИТИ РАДНО АНГАЖОВАНО НА ПОСЛОВИМА ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ.**

ТЕХНИКА И ОПРЕМА

Да бисмо несметано обављали процес рада потребна је следећа опрема:

монтажни штанд за изложбу књига, 5 нових рачунара са пратећом опремом (замена постојећих и дотрајалих 2 комада на пулту на Позајмном одељењу за рад са корисницима и неометани приступ СОBISS бази података, 2 комада на Дечијем одељењу и 1 рачунар намењен одељењу за дигитализацију књижног фонда.

Посебно акценат стављамо на неопходност и нужност опремања плафона у читаоници библиотеке, који је услед прокишњавања током претходних година пропао, и веома је небезбедно.

ЗАШТИТА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Библиотека је смештена у приземљу, у делу првог спрата зграде Центра за културу Брус, на површини од 579 m². Када су у питању планиране активности у вези чувања библиотечке грађе, противпожарне заштите, заштите од влаге и других узрочника који могу да доведу до уништења и оштећења, деловаћемо у складу са Законским прописима.

Неопходно је спровести мере дезинфекције, дезинсекције и дератизације на целокупном простору библиотеке.

Неопходно је у наредном периоду окречити зидне површине, столарија такође мора бити замењена новом. Завичајну збирку је потребно сместити у адекватнијем простору. Просторије на спрату је потребно климатизовати. Комплетан намештај у смислу полица и иновирања услова у библиотеци било би пожељно заменити новим или постојеће репарирати.

У свему овоме, као приоритет наводимо опремање плафона у читаоници Библиотеке.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 153. РОЂЕНДАНА И ПОСТОЈАЊА И РАДА БИБЛИОТЕКЕ

Народна библиотека Брус има дугу и богату традицију. Од оснивања прве читаонице 30. новембра 1871. год. ова установа је све до данас центар културниг и образовног живота овог краја.

У 2024. години прославићемо овај значајан датум за нашу Општину и Установу, 153 година постојања и рада, уз низ културних догађаја.

УСЛОВИ ЗА ИЗВРШАВАЊЕ ПРОГРАМА

С' обзиром да је Народна библиотека Крушевац матична библиотека и да је надлежна за обављање стручног надзора, у досадашњим извештајима о надзору над стручним радом Народне библиотеке Брус константовано је да је простор адекватан за обављање предвиђених делатности.

Садашње стање постојеће библиотечке опреме може се сматрати задовољавајућим, али због сталног повећања књижног фонда и бољег обављања делатности, неопходно је константно улагање, иновирање и осавремењавање постојећих услова рада.

ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Ове ставке су исказане у финансијском плану Народне библиотеке Брус за наредну годину, али су бројне активности везане за обележавање датума везаних за културу и нашу локалну заједницу у Плану и програму додате као нове, а све са циљем што боље промоције књиге и Библиотеке као озбиљне Установе културе у савременом добу, те се надамо и верујемо да ћемо наћи начина да све планиране активности уз одобрење оснивача Општине Брус, а у складу са правилима и прописима које нам Закони налажу, остварити на задовољство свих, прво корисника наших услуга, потом нас као колектива Установе, наших сарадника и наравно локалне самоуправе која је до сада за наше идеје и активности увек имала слуха и разумевања, у смислу сваке помоћи и подршке.

Народна библиотека Брус
Вршилац дужности директора

Милица Минић

